

Chambre des Représentants		Kamer der Volksvertegenwoordigers	
N° 126			
Session de 1933-1934			Zittingsjaar 1933-1934
	SEANCE du 6 mars 1934	VERGADERING van 6 Maart 1934	

PROJET DE LOI

modifiant l'article 47 de la loi du 21 mai 1929 sur la collation des grades académiques et le programme des examens universitaires.

EXPOSE DES MOTIFS

MADAME, MESSIEURS,

L'article 47 de la loi du 21 mai 1929 sur la collation des grades académiques et le programme des examens universitaires, permet aux récipiendaires qui ont commencé leurs études sous l'empire de la loi du 10 avril 1890-3 juillet 1891, de les poursuivre sous ce régime.

Le second paragraphe de cet article fait cependant une réserve importante.

« Toutefois, stipule-t-il, les examens en vue de la première épreuve de la candidature en philosophie et lettres, de la candidature en notariat, de la candidature en sciences physiques et mathématiques, de la candidature en sciences naturelles, des candidatures combinées en sciences naturelles et en médecine, chirurgie et accouchements, ainsi que la première épreuve de candidat ingénieur, ne seront plus organisés après la fin de l'année académique, au commencement de laquelle la présente loi entrera en vigueur, et ainsi de suite, successivement d'année en année.

Les épreuves successives de l'ancienne loi de 1890-1891 disparaissent ainsi d'année en année pour faire place chaque fois à une épreuve de la loi nouvelle. Par ce système, l'ancien régime de la candidature en notariat prenait fin avec l'année académique 1932-1933.

En conséquence, les récipiendaires qui ont échoué l'an dernier pour la 3^e épreuve de cette candidature passent d'office au nouveau régime.

Il en sera de même après 1934, pour les aspirants docteurs en philosophie et lettres et en sciences qui ne satisferont pas à leur dernière épreuve; après 1935, pour les aspirants pharmaciens et ingénieurs; après 1936, pour les aspirants docteurs en droit et après 1937, pour les candidats au grade de docteur en médecine.

Pour toutes les catégories de récipiendaires citées ci-

WETSONTWERP

tot wijziging van artikel 47 van de wet van 21 Mei 1929 op het toekennen der academische graden en het programma der universitaire examens.

MEMORIE VAN TOELICHTING

MEVROUW, MIJNE HEEREN,

Bij artikel 47 van de wet van 21 Mei 1929 op het toekennen der academische graden en het programma der universitaire examens, wordt aan de examinandi, welke hun studiën hebben aangevangen volgens de wet van 10 April 1890 — 3 Juli 1891, de toelating verleend om ze onder hetzelfde stelsel voort te zetten.

Bij de tweede paragraaf van dat artikel wordt echter een belangrijk voorbehoud gemaakt.

« De examens — luidt het — voor de eerste proef van de candidatuur in de wijsbegeerte en letteren, van de candidatuur in het notariaat, van de candidatuur in de wis- en natuurkundige wetenschappen, van de candidatuur in de natuurwetenschappen, van de vereenigde candidaturen in de natuurwetenschappen en in de genees-, heel- en verloskunde, alsmede de eerste proef van candidaat-ingenieur, zullen evenwel niet meer afgenomen worden na het einde van het academisch jaar met ingang waarvan deze wet van kracht wordt, en zoo voorts, achtereenvolgens van jaar tot jaar. »

De achtereenvolgende proeven, voorzien bij de vroegere wet van 1890-1891, verdwijnen aldus van jaar tot jaar om telkens plaats te maken voor een bij de nieuwe wet voorziene proef. Op die manier nam het vroeger stelsel van de candidatuur in het notariaat een einde samen met het academisch jaar 1932-1933.

Dientengevolge moet het nieuwe stelsel van ambtswege toegepast worden op de examinandi, die verleden jaar niet slaagden in derde proef dezer candidatuur.

Hetzelfde geval zal zich, na 1934, voordoen met de aspirant-doctoren in de letteren en wijsbegeerte en in de wetenschappen, welke niet zullen slagen in hun laatste proef; na 1935 met de aspirant-apothekers en -ingenieurs; na 1936 met de aspirant-doctoren in de rechten, en na 1937 met de kandidaten tot den graad van doctor in de geneeskunde.

Voor al de hierboven vermelde categorieën examinandi,

dessus, sauf en ce qui concerne le notariat, le fait de ne pouvoir subir avec succès en temps voulu leur examen final selon le régime de 1890, n'offre pas d'inconvénient bien grave.

Ils sont versés dans le nouveau régime, mais sans perdre pour cela une nouvelle année d'études et sans que le caractère de ces études soit profondément modifié.

Tout au plus auront-ils, dans certains cas, un supplément de matières nouvelles à étudier.

Par contre, le passage de l'ancien au nouveau régime entraîne pour les récipiendaires de la candidature en notariat des conséquences autrement sérieuses.

En effet, la nouvelle loi de 1929 a profondément bouleversé les études notariales. Tout d'abord, elle a imposé aux récipiendaires deux années de candidature en philosophie et lettres comme aux futurs docteurs en droit. A ces deux années, s'en ajoutent deux autres pour la licence en notariat, soit quatre ans d'études au lieu de trois anciennement.

Voici maintenant, en application de ces nouvelles dispositions légales, la situation des jeunes gens qui n'ont pas satisfait l'an dernier à la dernière épreuve de la candidature en notariat. En premier lieu, ils doivent passer de la faculté de droit à celle de philosophie pour y préparer ledit examen de candidat en philosophie et lettres. Ils perdent de ce fait deux années d'études, et même trois années pour ceux qui, n'ayant fait que des humanités latines, seraient obligés de subir au préalable une épreuve complémentaire sur le grec.

C'est seulement après cette candidature qu'ils seront admis en licence, avec dispense de l'interrogation sur les matières qui ont fait l'objet des épreuves de la candidature en notariat subies avec succès.

L'échec que ces jeunes gens ont subi lors de la 3^e épreuve de la candidature en notariat leur vaut donc un retard de deux années au minimum dans leurs études sans compter celle qu'ils auraient dû recommencer sous l'ancien régime.

La sanction légale paraît bien sévère et même excessive. Elle est surtout excessive pour les récipiendaires qui se sont trouvés dans l'impossibilité de présenter cette 3^e épreuve pour une raison de force majeure, comme l'accomplissement du service militaire ou une maladie grave.

Ne fût-ce que pour eux, il y a lieu, semble-t-il, d'atténuer les rigueurs de la loi en leur donnant une dernière fois la possibilité de terminer leurs études sous l'ancien régime et ce, en les autorisant à s'inscrire cette année encore à l'épreuve dont il est question.

Le projet de loi que j'ai l'honneur de vous soumettre remplace l'article 47 de la loi du 21 mai 1929 de façon à prolonger d'un an l'application de l'ancien régime pour les aspirants au grade de candidat notaire.

behelve wat betreft het notariaat, levert het feit dat zij niet te gelegener tijd met goed gevolg hun eindexamen kunnen afleggen volgens het stelsel van 1890, weliswaar geen ernstige bezwaren op.

Zij worden opgenomen in het nieuwe stelsel, doch zonder dat zij daarom een nieuw studiejaar verliezen en zonder dat de aard dezer studiën grondig gewijzigd wordt.

Ten hoogste zullen zij, in sommige gevallen, eenige bijkomende nieuwe vakken te bestudeeren hebben.

Daarentegen brengt het overgaan van het oude naar het nieuwe stelsel voor de examinandi der candidatuur in het notariaat heel wat ernstiger gevolgen mede.

De nieuwe wet van 1929 heeft inderdaad een heele omwenteling teweeggebracht in de studiën voor het notariaat. Ten eerste heeft zij den examinandi twee jaren candidatuur in de letteren en wijsbegeerte opgelegd, juist gelijk dit het geval is met de toekomstige doctoren in de rechten. Bij die twee jaren moeten er twee andere gevoegd worden voor het licentiaat in het notariaat, hetgeen vier jaren studie maakt in plaats van drie, zooals vroeger.

Ziehier nu, met betrekking tot de toepassing van deze nieuwe wetsbepalingen, de toestand van de jongelui, die verleden jaar niet geslaagd zijn in de laatste proef van de candidatuur in het notariaat. In de eerste plaats moeten zij overgaan van de rechtsgeleerde faculteit naar de faculteit der wijsbegeerte om er bedoeld examen van candidaat in de letteren en wijsbegeerte voor te bereiden. Zij verliezen uit dien hoofde twee jaren studie en zelfs drie jaren, voor hen die slechts de Latijnsche humaniora voltrokken hebben, wat voor dezen de verplichting zou medebrengen vooraf een aanvullende proef over het Grieksch af te leggen.

Het is slechts na deze candidatuur, dat zij zullen toegelaten worden tot het licentiaat met vrijstelling van de ondervraging over de vakken, welke het voorwerp waren van de met goed gevolg afgelegde proeven van de candidatuur in het notariaat.

Door niet te slagen in de derde proef van de candidatuur in het notariaat, lijden deze jongelui dus ten minste twee jaar vertraging in hun studiën, zonder inbegrip van het jaar dat zij opnieuw hadden moeten beginnen onder het vroeger stelsel.

De wettelijke sanctie schijnt wel streng en zelfs overdreven. Zij is vooral overdreven voor de examinandi, wien het niet mogelijk was zich voor deze derde proef aan te melden wegens een geval van overmacht, zooals b. v. het vervullen van den militairen dienstplicht of een ernstige ziekte.

Alleen voor hen zou men reeds, mij dunkt, de strengheid van de wet moeten verzachten met hen een laatste maal in de mogelijkheid te stellen hun studiën, onder het vroeger stelsel te voltooien en dit met hun de toelating te geven om zich, dit jaar nog, te laten inschrijven voor de proef waarvan sprake.

Het wetsontwerp, dat ik de eer heb aan U te onderwerpen, vervangt artikel 47 van de wet van 21 Mei 1929, in dier voege dat de toepassing van het vroeger stelsel met één jaar verlengd wordt voor de aspiranten tot den graad van candidaat-notaris.

J'attire en même temps votre attention sur le caractère d'urgence de ce projet. Cinq mois seulement nous séparent de la prochaine session des examens de l'année académique 1933-1934.

Le Ministre de l'Instruction publique,

Terzeldertijd vestig ik Uw aandacht op het spoedeischend karakter van dit ontwerp. Slechts vijf maanden scheiden ons van den aanstaanden zitting der examens van het academisch jaar 1933-1934.

De Minister van Openbaar Onderwijs,

Maurice LIPPENS.

PROJET DE LOI

ALBERT,

Roi des Belges,

A tous présents et à venir, SALUT !

Sur la proposition de Notre Ministre de l'Instruction publique;

NOUS AVONS ARRÊTÉ ET ARRÊTONS :

Le projet de loi dont la teneur suit sera présenté en Notre Nom aux Chambres Législatives :

ARTICLE UNIQUE.

L'article 47 de la loi du 21 mai 1929 sur la collation des grades académiques et le programme des examens universitaires est remplacé par le suivant :

« Art. 47. — Les récipiendaires qui, antérieurement à la mise en vigueur de la présente loi, se sont déjà présentés à une épreuve académique pourront subir leurs examens ultérieurs conformément à la loi du 10 avril 1890-3 juillet 1891 ».

« Toutefois, les examens en vue de la première épreuve de la candidature en philosophie et lettres, de la candidature en notariat, de la candidature en sciences physiques et mathématiques, de la candidature en sciences naturelles, des candidatures combinées en sciences naturelles et en médecine, chirurgie et accouchements ainsi que la première épreuve de candidat ingénieur ne seront plus organisés après la fin de l'année académique au commencement de laquelle la présente loi entrera en vigueur, et ainsi de suite, successivement d'année en année. »

« Exceptionnellement, le délai fixé en vertu de la disposition ci-dessus, pour l'organisation des différentes

WETSONTWERP

ALBERT,

Koning der Belgen,

Aan allen, tegenwoordigen en toekomstenden, HEIL !

Op de voordracht van Onzen Minister van Openbaar Onderwijs;

WIJ HEBBEN BESLOTEN EN WIJ BESLUITEN :

Het wetsontwerp, waarvan de inhoud volgt zal, in Onzen Naam, bij de Wetgevende Kamers ingediend worden :

EENIG ARTIKEL.

Artikel 47 van de wet van 21 Mei 1929 op het toekennen der academische graden en het programma der universitaire examens wordt door volgend artikel vervangen :

« Art. 47. — De examinandi, die, vóór het van kracht worden dezer wet, zich reeds aangemeld hebben voor een academische proef, zullen hun latere examens mogen afleggen overeenkomstig de wet van 10 April 1890-3 Juli 1891. »

« De examens voor de eerste proef van de candidatuur in de wijsbegeerte en letteren, van de candidatuur in het notariaat, van de candidatuur in de wis- en natuurkundige wetenschappen, van de candidatuur in de natuurwetenschappen, van de vereenigde candidaturen in de natuurwetenschappen en in de genees-, heel- en verloskunde, alsmede de eerste proef van candidaat-ingenieur zullen evenwel niet meer afgenomen worden na het einde van het academisch jaar met ingang waarvan deze wet van kracht wordt, en zoo voorts, achtereenvolgens van jaar tot jaar. »

« Uitzonderingsgewijze zal de krachtens bovenstaande bepaling vastgestelde termijn, voor het afnemen van de

épreuves de l'examen de candidat notaire, sera prolongé d'un an pour les récipiendaires qui ont subi avec succès les deux premières épreuves de cet examen. »

Donné à Bruxelles, le 15 février 1934.

verschilende proeven van het examen van candidaat-notaris, verlengd worden met één jaar voor de examinandi, welke met goed gevolg de eerste twee proeven van dit examen hebben afgelegd. »

Gegeven te Brussel, den 15 Februari 1934.

ALBERT

PAR LE ROI :

Le Ministre de l'Instruction publique,

VAN 'S KONINGSWEGE :

De Minister van Openbaar Onderwijs,

Maurice LIPPENS.